

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

Joi 11 Sept. st. v.
23 Sept. st. n.

Va esi joi'a și duminică.

Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 69.

ANUL XVI.

1880.

Pretul pe unu anu 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de anu 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de anu 2 fl. 70 cr.
Pentru Români'a 2 galbeni.

O mirésa și doi miri.

— Novela. —

(Urmare.)

Sórele cadea sub culme. Uita fuiuor de radia mai lasase așternutu pe cóstele lui, și mam'a privia dupa el cu ochii în lacrimi.

Erá o femeia din zilele betránilor. Conceptele ei fizice nu serviau mai departe decât, că acelu sóre ce a colindatu lumea dela resaritu pâna la apusu în tóta sêr'a rentórna la Dumneđu și dá sêma de ceea ce a vedutu în lume.

Sórele a vedutu lacrimile ei, el va referá, și Dumneđu va scí.

Se rogá lui Dumneđu, ajutorá seracii, ținea postul, dá prescuri. — Dumneđu e bunu și dreptu.

Și Dumneđu e dreptu!

Credint'a și rugáctunea nu ne înșela! Ne 'nșela ómenii, ne 'nșelánu noi énsine; dar credint'a și rugáctunea nu. Dumneđu e dreptu.

Gradin'a casei, esia spre câmpu. Prin gradina erá o carare dela câmpu în satu. Cine nu voiá a încungiu rá pe drumu, viniá pe carare în satu.

Pe acêsta carare, în dreptul sórelui se ivi unu omu. Se vedea óbositu de arșit'a sórelui, albitu de pulveru, dar pașii lui erau repedi. Siliá fôrte.

Betrán'a lui puse mân'a la ochi a-i scuti de sórele și privia spre el.

Póte scé unu caletoriu. Óre nu-i va scí spune ceva de Jonit'a ei?

Statú așá, — și caletoriul sosi în apropiarea ei. Hainele-i erau purtate și pulveróse, față lui, o farmartiala — négra de sóre; dar pe acea față se dá ceva simpaticu, ceva placutu și doiosu.

Statu ambii față 'n față.

Betrán'a nu cunoscea pe caletoriu, dar nu scíu ce fá i viniá de dragu, și i se pareá — ori că-su sudu, ori că-su lacrimi, dar i se pareá că din ochi i se scé niște picuri mari pe față 'n jos.

— Mama! — dișe el.

Biét'a mama scóse unu glasu, unu glasu ce nu sémna nici cu unu versu pe paméntu.

Nu se póte descrie acestu glasu, nu este cuvéntu pentru el în limbile ómenilor; nu este instrumentu musicalu sê-l poti imitá, nu e artistu sê-l póta derivá și studiá, — e glasul bucuriei unei mame vedéndu-si copílu pe care l'a cređutu mortu.

Unu glasu debílu, tremurátoru, apoi a cađutu — nu jos; bračíul vigorosu alui Jonit'a o prinse și o strínse la pèntu.

V.

Faim'a de mórtea lui Jonit'a s'a lațitu, nímenea nu-l mai credea viu.

Tinerul Joni scorni faim'a sê-si cástige pe Lena, sdrobíndu dóue ánimi sincere și bune: a mamei și a amantei.

Dar Dumneđu e dreptu. Faim'a e o infamía, Jonit'a e viu.

Íntunecase deja când serman'a mama isi reveni în ori.

Sedeá lângá mésa, Jonit'a lângá ea.

Făț'a mamei erá palida ca cêr'a, față lui Jonit'a erá smolita. Pe față mamei se vedea luminándu bucuri'a ca o gloria sánta, dar pe față lui Jonit'a se vedea unu velu de noru.

— Mama draga, ce face Lena? — întrebá el; și pe graiu i se vedea emoțiunea íntima.

Betrán'a tacú și-si facú lucru sê evite respunsul.

— Ce face Lena, mama draga? — mai repetá fiul ei.

Betrán'a suspiná greu.

— Hei... face și ea... Și se 'ntórse eu față cátra unu paréte și șterse lacrimile ce o inundara.

— Mama, pentru Dumneđu! — esclamá Jonit'a.

— Lasa, fetu-meu... ce a fost, a trecutu. Dumneđu e bunu pentru toti; nu e padurea dintr'unu lemnu. Jonit'a senți că i trece unu fluentu repede prin véne, unu fulgeru ce-l améti.

Privi unu tímpu când la mama-sa când în zarea focului. Mai pe urma isi plecá capul pe mâna, scóse unu suspínu greu, și dadú cursu unui șíru de lacrimi ferbinte.

— Mama, — dișe dupa unu tímpu, — sîm barbatu, scíu când sê me luptu și când sê me 'npacu cu sórtea; spune-mi ce scí, spune-mi de ea, spune-mi de Lena mea cea scumpa...

Bun'a mama suspiná cu durere, apoi se puse lângá el și i spuse povestea tóta, o poveste ce 'nchêga sângele în véne.

Când auđi de suferint'ile Lenei — față-i rosia; dar când auđi de intrig'a junelui Joni, deveni palidu ca mórtea, și 'n ochii lui ardeau dóue flacari, și 'n cele dóue flacari presemnele unei fatalitáti.

În acestu momentu se auđi din satu hor'a, hora vesela, ce resuná prin nópte.

— Audu hor'a, mama, — dișe Jonit'a, ascultádu la feréstá.

— Lasa-o 'n pecate, fetu-meu. Mai bine nu o-ai auđi. Acea e hor'a nuntii.

(Va urmá.)

V. R. Buticescu.

S A L O N U :

Petreckeri la Hatieg.

(„Festivitate populara“ si „Balu de elita“.)

Stimate Domnule Redactoru!

Societatea damelor de ambulanta „Crucea rosia“ infiintata inca in anul trecut la Budapesta sub marele patronaj al Maj. Sale regin'a Elisabeta, isi are si aceea despartimentul sau, care pana acuma numera unu frumosu numeru de membre. Acestu despartimentu decidendu la prima sa conchiamare sporirea fondului Societatii, alese spre scopul acesta din sinul seu unu comitetu administrativu cu insarcinarea de a arangia succesive baluri, serate musicale etc. Seria acestor petreckeri se deschise prin „Festivitatea poporului“ si a unui „Balu de elita“, ambele arangiate duminica in 12 septembrie st. n. a. c.

„Festivitatea poporului“.

Temerea pentru bun'a reusire a festivitatii ce cuprinsese comitetul inca de diminetia, din caus'a ploiei, ce inca in ser'a zilei precedente incepu, cãtra amedi disparu cu incetul, de orece nourii resfirandu-se, ceriul se insenina, si sorele ierasi aparu in tota pomp'a sa.

La 2 ore p. m. impuscatu de trescuri anuciara poporului inceperea festivitatii, si in scurtu il si veduram undulandu pe strad'a care conducea cãtra gradina bine intocmita scopului a ospetariei „la Podu“. Plecai si eu acolo in societatea unui vechiu amicu al meu, pe care nu-l vedusem de multu, si pentru a carui cercetare me allam chiar aicea; la intrare furemu cu cea mai mare afabilitate intimpinati din partea comitetului, si condusi la locul de dantiu, unde deja poporul in frumosu numeru presinte isi petrecea cu animositate rara la frumosul dantiu „Hatiegan'a“.

Cu acesta festivitate era in legatura si unu „Bazar“, la care pentru unu pretu bagateluu se servia din partea damelor comitetului si a damicelelor anume rugate pentru primirea acestui rol, cele mai mari bunetati gastrice, trimise gratuitu scopului din partea membrilor despartimentului. Placuta impresiune facu aicea asupra nostra privirea damelor si damicelelor, cari impodobite cu cate unu surtutu albu pe acãru peptu purtau ca insigne o cruce rosia, oferiau cu ore-care confidentia si afabilitate nefortata — diferite obiecte spre vendiare, dintre cari multe prin marinimia cavalerilor s'au solvit mai pe sus decãt valorãza; asã d. e. o damicela cu ore-care superbia imi areta unu tãleru care il obtinu pentru o perseca; alta iera a vendutu mai multe aprindore cu cate 10 si 20 cruceri una, tinerilor fumatori etc. etc. Mai multu inse am admiratu perseverantia si desteritatea ce inzestrau aceste fiintie dragalase, cari fara crutiare de sine, alergau spre drept'a si stang'a, pentru ca cu cea mai mare acuratetia se satisfaca intru deplinu dorintelor tuturor.

Intrebandu pe o damicela din apropiare, ce era tare diligenta, ca nu este cumva obosita de atãta serviciu, imi dadu cu cea mai mare afabilitate urmatoriul raspuns:

— Nu, domnule, din contra noue ne causeza cea mai mare placere acestu serviciu, si nu crutiãmu nici o ostenela, cand venitul este menitu unui scopu atãt de nobilu.

Multãmitu fiindu cu raspunsul capetatu, intrebai pe amicu meu de numele acestui crinu inocentu si-mi spuse, ca este grãcios'a dșora Aurelia Filipescu; totu dẽnsului am de a multãmã si numele urmatorelor domne si dșore cari functionara la acesta festivitate.

Domnele: Nemes, președint'a despartimentului, e afabil'a soția a dlui jude singularu din locu; grãcios'a dn'a Lucretia Borha, vice-președinta; Bersanu, Ivascu, Romanu, Gyertyanffy, Mina Ratiu, Sofia Peovicu, Mesco, Csonka, Munteanu, Vlad, Stern și domnișorele: Fira Balasiu, Novacu, Susana Popescu, surorile Clara și Susana Heyos, Kosa Ilona, Lucretia Munteanu, Zacharias Rosa și Mina Popescu; cu deosebita placere priviam la generațiunea mai crudutã din seculu frumosu; ieta și o ghirlanda de pupi de rose: coconitiele Emilia și Elena Romanu, Etelea Vots și surorile Bogdanfy.

Festivitatea care a reusitu splendidu și dela care n'a lipsitu nimica ce pote deschide inun'a omului spre desfetare, a duratu pana tardiu ser'a, cand apoi ne despartiram pentru a ne intalni peste o ora ierasi la

B a l u l

care se arangia in simpl'a dar cu bunu gustu decorata sala a otelului „Mielul de auru“.

Pe la 9 ore pasiramu in sala de balu. La intrare stateau niște tineri cari primiau ospetii, și cari cu o curtoasitate delicata conduceau damele in sala. Publicul și aicea a fost in frumosu numeru adunatu. Seculu frumosu și-a tramisu pe cele mai frumoșe și seducatore reprezentante, cari cu anima palpitãnda așteptau momentul cand music'a va da semnalul ca dantiul incepe.

Acel momentu inca sosi, și abia resunara primele acorde a frumosului valsu „Camelii“ de C. G. Porumbescu, cand parechi dupa parechi incepura a undula in cercurile lui fantastice. Era o placere a privi acesta junime saltatore.

Valsului urmara alte jocuri: tremblante, Hatiegan'a, polca mazurca („Din'a Dunarei“) de C. G. Porumbescu, Csardas și Quadrille, cari tote se dantiara cu mare animositate.

Cu placere trebue se amintescu, ca lucsul a fost eliminatu cu totul in acesta sera, de orece tote damele erau imbracate simplu, dar cu celu mai bunu gustu.

Din frumos'a ghirlanda de dame ce-au decoratu acestu balu, afara de cele deja cunoscute dela festivitatea poporului, cari fara exceptiune participara și aicea, aflai inca numele urmatorelor: Maria Selariu, Beu, Fira Serafin, Olteanu și Fira Fagarasiu.

Dvostre, amabile cetitoare, abia veti aștepta a ve spune, ca cine a fost regin'a balului? și eu ve marturisescu, ca tote, caici tote ne cucerira și incãntara priu frumsetia și farmecul lor.

Resultatul materialu al ambelor petreckeri se fia indestulitoru, cum audu s'a incassatu la olalta peste trei sute florini.

In ora de repausu ne aședaramu la mesele incarcate, unde music'a ne delecta cu mai multe piese nationale romãne și magiare. „Ah! lasa-me in pace“ de C. G. Porumbescu și „Doi ochi“ de Ventura produsera mare efectu și trebuira repetite.

Dupa pausa jocurile se continuara cu mare entusiasmu pana cãtra ziua, cand apoi cu totii rentornaramu acasa — spre a ne legana mai departe in brãțele acelei visãri.

Cugetu, ca am scrisu destulu, cauta dara se incheiu, gratulãndu comitetului pentru succesu splendidu și multãmãndu-i totu odata și pentru procurarea unei nopti atãt de placute.

Unu participantu.

Scrisori din Budapesta.

(Caletori'a Domnitoriului Carol I. — Junimea romãna. — Contele V. Bismarck. — Teatrul germãnu.)

Domnitorul Romãniei se aștepta pe la finea lunei septemvre in Budapesta. Pe atunci monarcul nostru și inspectorul armatei, archiducele Albrecht, inca vor sosi

aici. Din partea autorităților militare, și din partea guvernului, va avea Suveranul român primirea cea mai bună. Dar corporațiunile deosebite din partea populației, precum se crede, nu vor avea primire; de ore-ce Dominatoriul României caletoresce „incognito“, și abia va petrece două zile în mijlocul nostru. Junimea română prin Armare nu va avea ocaziune de a putea fi primită; precum nu fu primită nici junimea din Viena.

Din începutul anului scolastic a rentornatu și studenții universitari dela facultățile deosebite. Până acuma avem aici 40—50 de tineri români, și societatea de lectură „Petru Maior“ încă și-va putea continua activitatea, întreruptă sub decursul vacanței, pe la capetul lunii curinte.

Junele conte Vilelmu de Bismarck, după petrecere de cinci săptămâni la băile Herculane din Mehadia, s'a rentorsu în Budapesta, și de aici merse la Terebes ca oșpele contelui Andrassy. Junele Bismarck, în urm'a consultărilor unui medicu din Viena cercetă băile dela Mehadia, și întrebunții cur'a după sfaturile dlui dr. Popoviciu, prin carele facu cunoscința cu societatea română de acolo, în mijlocul careia s'a simțitu în deosebi bine.

Cestiunea teatrului nemțesc a agitat spiritele câteva zile, până când la 16 l. c. reprezentanții municipala cu 77 voturi contra 76 au decisu, că nu va da concessiune „Bancei fonciare de Viena“ pentru reînființarea teatrului germanu. Pe lângă netoleranția din partea maghiarilor, care ca totdeauna și de asta-data s'a doveditu în modul cel mai eclatant, este de însemnat și indolența cea mare a burgosiei nemțesci, care ocupata cu deseversire în afacerile ei materiale, nu cugeta de felu la interesele ei naționale.

Teatrul nemțesc mai are și alte calamități afara de indolența publicului germanu. În anul 1854 marele teatru germanu de aici fu prăd'a focului. În urm'a acestui incidentu s'a edificatu unu altu teatru într'o stradă strimta din suburbiul numitu „Leopoldstadt“. Când acesta eră a se reculege, se schimbă sistem'a, veni la putere regimul ungurescu, care esoperă pentru teatrul naționalu maghiaru subvențiune anuală de un'a sută de mii fl. din civillista, și cinci-zeci de mii fl. suma anuală votată de diet'a Ungariei. Cu această subvențiune colosală, și cu teatrul popularu maghiaru, patronatu de municipiul capitalei, teatrul nemțesc n'a pututu ține concurența! Astfel că în primăver'a acest'a bancrotă cu totul, și „Banc'a fonciara din Viena“ cumperă prin licitațiune edificiul. Așa deveni apoi teatrul germanu în mână unei banci puternice din Viena, dela care reprezentanții municipala denegă concessiunea, sub pretextul, că e banca străina, și că cetățenii germani n'a recursu ei însii pentru reînființarea acestui teatru.

Decisiunea municipală va fi apelată la ministeriu, și astfel cestiunea se va tragană încă multu timpu. Înse cu indolența publicului germanu de până acuma, și fără subvențiune și spriginu de ajunsu, nu este mare speranția, că teatrul germanu, de și avându concessiune, va putea prosperă multu timpu! *Cor. ord.*

C e e n o u ?

Maj. Sa regele a plecatu din Cernauti la 18 l. c. și, pretotindene primitu cu mari ovațiuni, a sositu la 19 l. c. în Gödöllő, de unde a mersu pe o di la Budapesta. De acolo va merge la Czegléd și apoi la Cincibiserici, pentru ca să asiste la manevrele din acele locuri. Pretotindene se facura pregătiri pentru o primire strălucită.

Moștenitorul de tronul Rudolf s'a rentorsu din Berlin la Viena și a mersu de-adreptul la Schönbrunn. La Berlin a fost întâmpinatu în continuu de ovațiuni demonstrative, dar la manevre i s'a întâmplatu și unu

accidentu neplacutu; a cădutu de pe calu și a facutu o ușoră sderiatura la picioru, cu toate aceste înse încă în ser'a aceea a pututu asistă la prândiul dela palatu.

La Cernauti Maj. Sa regele destinse multu pe represintantul României, ministrul de resboiu generalul Slaniceanu, care merse a-l salută în numele principelui Carol. La audiența ce i-a datu, monarcul portă marele cordonu al „Stelei României“. La prândiul asemenea avu acestu cordonu, dl Slaniceanu ședea la stâng'a monarcului care conversă cu densus în modu foarte afabilu, adresându-se și către oficerii români din suit'a ministrului colon. Scheletti și capit. Obedenaru; Maj. Sa a conferitu dlui Slaniceanu marea cruce a ordinului Francisc Iosif. În 16 l. c. ser'a se arangă o serbatore populară, unde toate naționalitățile Bucovinei fure represintate, jucându în costumurile lor naționale. Mai mare efectu facura țeranii români cu frumoșele țerance de pe la Câmpu-lungu. Maj. Sa a conversatu cu conducătorii tuturor grupelor.

Sciri personale. *Archiducele Iosif* se afla încă totu în stare suferindă, zace în patu, dar conversă cu placere cu cei din giurul seu. — *Archiducele Albrecht* s'a recitu la manevrele din Galiti'a, și coloma zace bolnavu la Viena. — *Primul ministru*, Coloman Tisza, a sositu acasa dela Ostende la finea săptămânii trecute. — *Cei trei ministrii comuni* br. Haymerle, contele Bylandt și Iosif Szlavy, asemenea și ministrii austriaci cont. Taafe și dr. Dunaievsky dimpreună cu contra-admiralul br. Pöckh, petrecura zilele trecute în Budapesta, spre a se svatui despre budgetul anului viitoru.

Hymen. *Dl Teodoru Gavrisiu*, teologu absolutu de Gherla, la 13 sept. st. n. și-a serbatu cununia cu dșor'a Agafta Coza în Lucacesci.

Manevrele din Galiti'a, după afirmarea diuarierlor, n'au multămitu pe monarcul. S'au comis erori colosale, cavaleria s'a probatu puțin corespunzătoare, asemenea și artileria, care a fost și reu comandată; numai infanteria a meritatu lauda. Se dice, că generalul prusianu Wright, întrebatu despre întariturile dela Cracovia și Przemysl, ar fi respunsu: „Dăca vor fi pré bine aperate, se vor pute ține vr'o câteva zile!“

Testamentul lui Avram Jancu. Este sciutu, scrie „Observatoriul“, că asupra eredității gloriosului, neuitatului și acuma, după mörte, intru totu fericitului Avram Jancu, a cursu unu procesu îndelungu, pe care înse Asociațiunea transilvană l'a câștigatu în toate instanțele. A comunică toate peripețiile și stadiile prin care a trecut acelu procesu, este în prim'a linia de competența organului Asociațiunii, în cât acesta ar află cu cale a se publică respectivele acte, iera deca nu, nu. Altu-ceva este cu testamentul lui A. Jancu din 20 decembre 1850. Scurtu, așa precum este acel testamentu, el ne dă ocaziune să vedemu afundu în sufletul curatu al testatorului, în anim'a sa sfarmată de cele mai amare dureri, totu-odată să pricepem, și ăresicim se divinăm (ghicimu) causele purtării sale estraordinarie din an. 1852 cu ocaziunea caletoriei monarcului nostru prin Transilvania și după aceea în decursul procesului populației muntene pentru proprietățile și drepturile lor pré bine întemeiate. Jancu și cu ai sei se sciau tradati. Testamentul în copia esactă suna așa: *Ultim'a mea vointia.* Unicul doru al vietiei mele fiindu, ca să-mi vedu națiunea mea fericită, pentru care după puteri am și lucratu până acuma — durere, fără multu succesu, ba tocmai acuma cu întristare vedu, că speranțele mele și jert'a adusa s'au prefacutu în nimicu. Nu știu câte zile mai potu avé. unu feliu de presimțire îmi pare că mi-ar spune, că venitoriu este nesiguru. Voiescu dara și hotaritu dispunu, ca tota averea mea mișcatore și nemișcatore să treca în folosul națiunei, ca ajutoriu la înființarea unei Academii de

drepturi, tare crezându, că luptătorii cu arm'a legii vor pute scote drepturile națiunii mele. Câmpeni, 20 dec. 1850. *Avram Jancu* m. p., adv. și prefectu leg.

Canonier'a româna „Grivitiă“, precum semnalaramu, a fost primita cu mare pompa în portul Constantia. Întrarea s'a facutu la 6 septembrie st. n., venindu din spre Constantinopolu. Autoritatea locala luase mesuri cuvenite, înca de timpu, pentru primirea primului bastimentu român de resboiu. Când „Grivitiă“ se apropiă de portu, trei salve de artileria o salutara; în acelasi timpu music'a reg. 1 de roșiori și music'a reg. 6 de infanteria cântau marșul militaru român. Îndata-ce canonier'a se opri lângă malu, prefectul județiului, colonelul comandatu al garnisonei și primarul orașului mersera pe bordu ca să augureze dlui locot. colonelu Dimitrescu Maicanu ce o comandă, buna venire. Primariul oferi pentru bastimentu o frumoșă cununa de flori. Primarul orașului pregatise pe malu o mēsa ecui-pagiului „Grivitiței“. Locot. colonelu Dimitrescu Maicanu, însoțitu de oficeri și de câțiva soldati ai bastimentului descinsera. Se redicara toaste pentru marin'a româna, pentru armata, pentru prosperitatea și marirea națiunii. Canonier'a „Grivitiă“, dīce „Farul Constatiței“ de unde scōtemu acēșta notiția, este unu frumosu și solidu vaporu cu elice. Va fi armata cu două tunuri de 9 la Galati, unde i se va completă ecui-pagiul. Se crede, că este destinata a staționă în portul Constantia.

Sciri din Români'a. *Manolache Costache Epu-reanu*, unul din barbatii de statu ai României, a încetatu din viața. — *Studentii universitari* din București și Iasi avura sâmbet'a trecuta o serbare de înfrățire la Focșani, primari'a acestui orașu li-a pusu la dispozițiune 600 lei. — *Di A. D. Xenopol* ține în sal'a Ateneului din București unu șiru de conferințe asupra unor cestiuni de cea mai înnalta importanță.

Sciri scurte. *In sesiunea cea mai de aprōpe a dietei*, precum scrie „Bud. Cor.“ guvernul va vini cu unu proiectu de lege pentru casatori'a civila facultativa. — *Di Iosif Erdeli*, avocatul în Oradea-mare, cu ocașiunea planisării, pentru reformarea noua a cărților funduare-catastrale în Borodul-mare, dându sucursul seu gratuitu, fără diurne advocațiale în decursu de patru zile în pré încurcatele posesiuni ale poporațiunii de acolo, acēșta i aduce mulțiamita publica. — *Anghin'a difterica* a eruptu și în Gödöllő, ceea ce este cu atât mai neplacuta, de ora-ce și famili'a regēșca are să sosēșca acolo în curēnd. — *Culesul de vii* în delurile dela Buda s'a începutu în joi'a trecuta, mai de graba decât de alta-data, căci strugurii au începutu să putredēșca. — *Archiepiscopul Samassa* din Agria a respunsu prin o filipica fōrte aspra ministrului Tréfort, care îl rugase să închida academi'a de drepturi de acolo, spre a-i ușoră astfel înființarea unei universități noue. — *O di trista* a fost sâmbet'a trecuta în Oradea-mare, căci atunci s'a executatu sentinți'a de mōrte prin ștrēngu asupra țiganului Mihaiu Orosz, carele a omoritu pe unu omu. — *Vestitul Pausz* s'a escortatu în septemân'a trecuta la Caransebeșu și a fost închisu în temnița de acolo.

Cronic'a lumiei.

Domnul și Dōmn'a României în strainetate. Domnul a ajunsu în Svițeri'a la 7 septembrie, diu'a naserii principelui de Hohenzollern. La debarcaderul dela Rorschach a fost primitu de principess'a muma, de principess'a și principele ereditar, Leopold de Hohenzollern și de comtes'a de Flandra. De aci, urcându-se 'n trasuri, s'au îndreptatu cătra castelul dela Wainburg, unde eră așteptatu de cătra principele Hohenzollern împreuna cu comtele de Flandra. Sosi și mitropolitul primatu al României, carele a vinitu în adinsu în acēșta

di de serbatōre, pentru a aduce felicitările sale principelui. S'a datu apoi unu prândiu, la care luă parte și mitropolitul. A două di, la 8 sept., Domnul a primitu în audiența pe tramisul estraordinaru al regelui Bavariei, carele a adusu o scrisōre din partea regelui împreuna cu marele cordonu al ordinului St. Hubert.

Români din Basarabia. Cetimū în „Vointi'a Poporului“: Prin cele mai multe sate române din Basarabia s'a înființatu școle de baieti și de fete în limb'a rusēșca cu profesori rusi; mulți din profesori sūnt casatoriti cu profesōrele în modu obligatoriu. Tōte arhivele școlare, cărțile, atlasele și cărțile române au fost arse seu rupte. Preotii români sūnt obligati a învetiă rusēșce în cursu de trei ani, dupa cari apoi vor fi obligati a face serviciul în limb'a rusēșca seu vor fi îndepartati. În școl'a centrala din Bolgrad, ca și prin școlele comunelor bulgare, s'a introdusu limb'a rusa, lasându-se la Bolgrad o catedra de limb'a bulgara. Cum vedemu dar autoritățile rusēșce sciu lucră bine la oper'a de rusificare.

Din Russi'a. Din corespondențele diuarelor straine resulta, că publicul rusu e fōrte îngrigitu în privinți'a stării lucrurilor din Asi'a. Mai antăiu negociațiunile cu China relativu la fiesarea fruntariilor; Russi'a face concesiuni considerabile, se spera că ele vor satisfac pe China. O a două cestiune fōrte îngrigitōre este aceea a expedițiunii generalului Skobeleff, dela care nu sūnt sciri bune. Armat'a expediționara a luat de basa a operațiunilor sale pozițiunile dela Bani; de acolo a împinsu recunōșcerile sale pâna la Geoktepe, înse a începutu a se retrage; de atunci nu se mai scie nimicu pozitivu. E bine, în Russi'a lips'a de buletinuri de victoria e totdeuna unu faptu semnificativu; exista chiar temere că Skobeleff ar fi suferitu noi înfrāngeri. Pres'a rusa cere autorității informațiuni bune seu rele, adevērul fiindu înca preferabilu acestei incertitudini neplacute care domnesce în privinți'a armatei expediționare. Generalul Skobeleff a fost chiamatu la Livadia spre a face unu raportu țarului. Se dīce că lucrurile mergu reu.

Revanche! Unu scriitoru magiāru scrie de mai multu timpu articoli în o revista germāna despre literatur'a și cultur'a magiāra. Dilele trecute dēnsul ierasi a tramis unu atare articolu la acea revista; înse redactorul i-a înapoiatu manuscriptul, observându-i, că acuma când în Budapesta se procede atât de curiosu față de teatrul germānu, nu i se pare potrivit a face propaganda în Germāni'a pentru literatur'a ungurēșca.

Sciri straine. *Femeile cari omoru*, sub titlu acesta va aparē în *Buchan* la Paris unu studiu de Alesandru Dumas. — *Buchanan*, renumitul fabricantu al diplomelor de „dr. americanu“, dīlele trecute fu arestatu la Canada, și escortatu la Philadelphia, unde i se va intentă procesu criminalu. — *Principele Bismarck* a primitu portfoiul ministeriului de comerțiu, ceea ce însemna mare schimbare în cestiunile economice ale Germāniei. — *Irlandesii din America* propunu confrăților de acasa să aprinda Londra, și totu odata le dau îndrumări detaiate cum să execute acestu planu nebonu. — *Din Belgrad* scrie diuarelu „Istok“, că în momentul când principele Carol I se va proclamă rege al României, principele Milan va fi asemenea proclamatu rege al Serbiei. — *Regele Umberto al Italiei* a conferitu „corōn'a Italiei“ la 140 oficeri din armat'a italiana cari au luat parte la resboiul Crimeei și cari nu primisera distincțiune cu ocașiunea acestei campanii. — *Principele Alesandru al Bulgariei* pe la 5 octombre se va duce la Belgrad să dé visita principelui Serbiei.

Proprietaru, redactoru respundiatoru și editoru :

IOSIF VULCANU.